

Asia: VN/25579/2023

ASP-lainsäädännön kehittäminen

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Nuorisoalan kattojärjestö Allianssi kiittää mahdollisuudesta lausua ASP-lainsäädännön kehittämisestä. Nuorisoalan kattojärjestö Allianssin jäsenenä on noin 150 nuorisojärjestöä ja muuta nuorisoalalla toimivaa yhteisöä - käytännössä kaikki Suomessa toimivat nuorisoalan järjestöt.

Nuorisoala kannattaa ASP-lainsäädännön kehittämistä ja uudistamista, jotta nuorille olisi jatkossa matalampi kynnyks ja paremmat kannustimet ostaa ensimmäinen oma asunto. Kyseessä on nuorten säästämisen, sijoittamisen ja oman kodin ostomahdollisuuksien kannalta merkittävästä järjestelmästä, jota uudistettaessa on erittäin tärkeää kuulla myös ryhmää, johon se merkittävästi vaikuttaa, eli nuoria.

Nuorten omistusasuminen on vähentynyt merkittävästi. Omistusasujia on 18–29-vuotiaista enää 17 %, kun kymmenen vuotta sitten omistusasunnoissa asui vielä noin kolmannes ikäryhmästä. Kaksi kolmesta nuoresta haaveilee kuitenkin ostavansa tulevaisuudessa oman asunnon. Oman kodin ostaminen on nuorille kuitenkin vaikeampaa, kuin vanhemmille ikäryhmille. He ovat työuransa alkuvaiheessa, heillä on matalampi tulotaso, eikä heille ole ehtinyt kertyä merkittäviä säästöjä. Viime vuosina korkotason nousu, yleinen kuluttajahintojen nousu ja ostovoiman heikkeneminen sekä epävarma taloustilanne ovat heikentäneet nuorten mahdollisuuksia hankkia ensimmäinen oma koti.

Ensiasunnon verovapaus poistettiin äkillisesti 1.1.2024 heikentäen nuorten mahdollisuuksia ostaa oma koti. Päätös oli sukupolvien välisen oikeudenmukaisuuden näkökulmasta kohtuuton. Ensiasunnon verovapauden poistoa perusteltiin sillä, että mahdollisuus ensiasunnon hankkimiseen turvataan ASP-järjestelmää kehittämällä ja onkin hyvä, että tätä kehitystyötä nyt tehdään.

ASP-lainsäädännön kokoaminen yhteen lakiin ja asetukseen on kannatettava suuntaviiva ja selkeyttäisi lainsäädäntöä merkittävästi. Mitä selkeämpi ASP-järjestelmä on, sitä helpompi myös nuoren on ottaa asuntosäästämiseen liittyvistä asioista selvää.

On hyvä, että lainan enimmäismääriä ja alueita tullaan tarkastelemaan, jotta järjestelmä ottaisi paremmin huomioon alueelliset erot sekä asuntojen todellisen hintatason.

Kehittämisessä tullaan arvioimaan ASP-säästämisen ikärajojen muutoksia tai poistamista. Tätä tarkastelua tehtäessä on tärkeää ottaa huomioon, että on edelleen perusteltua tukea erityisesti nuorten ensiasunnon ostoa, ja siksi suhtaudumme yläikärajan poistoon varauksella. Kannatamme alaikärajan poistoa, sillä se mahdollistaisi nuorille yhdenvertaisemmat mahdollisuudet asuntosäästämiseen. Myös vaatimus siitä, että alle 18-vuotiailla ASP-säästöjen tulee olla omalla työllä hankittuja varoja, voitaisiin poistaa, sillä se rajoittaa nuoren mahdollisuuksia ASP-säästämiseen.

Nuorten tulot saattavat vaihdella merkittävästi kuukausittain ja siksi säästämistä tulisi tarkastella jatkossakin vuosineljänneksittäin, ei kuukausittain. Omasäästöosuuden laskeminen 10 prosentista 5 prosenttiin ja lyhyempi vähimmäissäästöaika voisivat madaltaa nuorten kynnystä säästää ja ostaa asunto.

Mäkeläinen Suvi
Suomen nuorisovaltuuston kattojärjestö Allianssi ry